

De kleurrijke wereld van de retro-fietsers
TERUGTRAPPEN

Hun fietsen blinken, hun wollen koerstruien zijn fris gewassen. De deelnemers aan de jaarlijkse Retro Ronde van Vlaanderen en andere zomerse retrokoersen hebben één ding gemeen: een stil verlangen naar gemoedelijker tijden.

TEKST FLIP VAN DOORN
FOTO'S MARTIJN GIJSBERTSEN

De glooiende hellingen van de Vlaamse Ardennen vormen een bodem waarop nostalgie goed gedijt. Smalle landweggetjes doorsnijden er een lappendeken van akkers.

Ze heten Wildendriesstraat, of Kouterlos, gaan soms abrupt over in stroken bonkige kasseien. Ten zuidwesten van de stad Oudenaarde zijn de hellingen venijniger en dragen ze illustere namen als Oude Kwaremont en Koppenberg. Stoffig als de zon schijnt, glibberig van de modder op natte dagen. Een decor waartegen zich als vanzelf grootse verhalen afspelen.

Het is in deze streek dat sinds 1913 wielrenners in de Ronde van Vlaanderen om de overwinning strijden. Vlaanderens Mooiste. De profs van nu koersen op fietsen van carbon en dragen snelle pakjes van lycra. Pelotons fietsfanaten volgen hun flitsende voorbeeld. Maar één keer per jaar herleven de gloriédagen van langer geleden. Op de historische Markt van Oudenaarde komen dan mannen, vrouwen en zelfs enkele kinderen samen voor de Retro Ronde. Ze hebben elk hun eigen klok teruggezet: sommigen naar de beginjaren van de wie-

lerssport, anderen naar de dagen van legendarische renners als Fausto Coppi of Eddy Merckx.

Ze gaan gekleed in wollen koerstruien met zakken op de borst, dragen gebreide handschoentjes, hebben reservebanden om hun schouders geknoopt. De fietsen zijn van merken die niet meer bestaan of die we alleen nog uit de autowereld kennen: Flandria, Locomotief, Fiat, Peugeot, Opel.

De uitrusting van andere deelnemers roept herinneringen op aan recentere episodes uit de wielergeschiedenis. Een hoogbejaarde Brit fietst op een Raleigh uit 1982. Hij draagt het rood-gele tricot met de zwarte mouwtjes van TI-Raleigh. De ploeg van Peter Post, de hoogtijdagen van het Nederlandse wielrennen. Jan Raas, Gerrie Knetemann en Hennie Kuiper wonnen in deze kleuren touretappes en klasiekers, Joop Zoetemelk het eindklassement van de Tour de France.

Misschien wel de mooiste van allemaal is de witte koerstrui met de zwartgeblokte band van Peugeot. Uit de tijd dat de broeken nog zwart waren, de sokken wit, de voeten met riempjes aan de pedalen vast zaten. De remkabels krulden in twee sierlijke bogen boven het stuur en de versnellingshendels zaten op het stalen frame gemonteerd. Retro, noemen we dat nu. Veruit de meeste deelnemers aan deze ronde reden hun eerste ritten op zo'n fiets. Velen doen het weer, of nog altijd. Anderen gaan nog verder terug in de tijd. Alle details zijn tot in de puntjes verzorgd. En ja, ook hier zijn het voornamelijk mannen die een tijdreis maken, al fietsen ook enkele perfect gestileerde vrouwenwenteams voorbij.

Organisator Joeri Wannijn – zelfbenoemd ‘velosoof’ – wil deelnemers de mogelijkheid bieden aan den lijve te ervaren hoe het fietsen er in vroeger dagen aan toeging. Daarbij is hij een bevlogen ambassadeur van zijn streek, voor elke editie van de Retro Ronde stipfelt hij een nieuw parcours uit. De Vlaamse Ardennen zijn rijk bedeed met smalle, soms onverharde

Seingevers houden het verkeer tegen, zelfs de politie verschijnt in retro-outfit

wegen en paadjes die fietsers naar formidabele vergezichten voeren. Wannijn weet ze te vinden. De ruim achthonderd deelnemers leggen afstanden af van 40, 75, 100 of 160 kilometer. Als in een echte koers houden seingevers het verkeer tegen, zelfs de politie verschijnt in retro-outfit. De retrofietsers ontmoeten elkaar op pleisterplaatsen als het erf van de monumentale Strohoeve in Wortegem-Petegem, waar ze eerst een rondje door de stoeterij en langs de collectie koetsen rijden. Op het binnenplein schuiven ze aan lange tafels aan.

Ze krijgen er geen energierepen of sportdrank, maar ontbijtkoek, aardbeien, verse melk en stroopwafels. Er klinkt live muziek, overstemd door gesprekken in het Vlaams, Frans, Duits, Engels en Italiaans, tussen deelnemers die tot uit Australië naar Oost-Vlaanderen zijn afgereisd. Opvallend veel Britten leven hun talent voor nostalgie uit, Nederlanders maken er een weekendje van, de hotels in de wijde omgeving zijn volgeboekt. En iedereen heeft de tijd. Als er iets is wat de kleurrijke waaier aan deelnemers bindt, moet dat een gevoel zijn dat het tegendeel van wielrennen is. *Slow cycling*. Terugtrappen. In essentie is de Retro Ronde een gemoedelijk pleidooi om een tandje terug te schakelen in het leven. De versnellingshendel zit op het frame.

‘Met een toer als vandaag kan ik mij enorm amuseren’

Fabian Stevenson (23) uit Gent (B)

“Vandaag ben ik mee met mijn vader. Ik had hem beloofd een keer mee te rijden en het is vader-tjesdag, vandaar. Hij is prof geweest, later zelfstandig fietsenmaker, en maakt alles tip-top in orde. Hij is een Brit, maar woont nu al 25 jaar in België. Fiet-sen zit wel ergens in mij, maar ik ben niet competitief. Zo’n toer als vandaag, handjes op het stuur, daar kan ik mij enorm hard mee amuseren. Maar het echte koersen ligt mij niet zo. Ik volg het een beetje, al ben ik niet een voorstan-der van iemand. Als een Belg wint, ben ik content. Is het een mooie koers geweest, ben ik ook content. Normaal zou ik het Peugeot-truitje dragen, maar dat spande iets teveel. Vandaar dat ik vandaag ben gegaan voor de mooie retro-kleurtjes. Fuji is het fotomerk, Nutley is een plaats in Amerika en ik denk dat daar het team geves-tigd zat. Ik heb het tweedehands gekocht, een kwestie van marktjes afgaan en blijven zoeken. Ook voor de fiets.

Deze Peugeot is een mooie fiets voor niet teveel geld. Bij mij zit er nog wat vuiligheid tussen, maar bij mijn vader blinkt alles. Elke don-derdag zit hij te kuisen, zelfs al fietst hij er niet op. Als er iemand is die passie voor fietsen heeft, is hij het. Er zijn mensen die hun ganse leven zoeken naar iets om te gaan doen, hij heeft het gevonden. Dat is schoon om te zien. Het fiet-sen loopt door zijn bloed.”

‘Het was vroeger beslist zwaarder’

**Karsten Ritter (links, 46)
uit Gross-Gerau (D)**

“Altijd wanneer mensen een oude fiets zien, verschijnt er een lach op hun gezicht. Het is een mooi excuus een gesprek aan te knopen. Sven en ik gaan er altijd samen op uit, we voelen dezelfde inspiratie. Bij een retro-rit als deze zijn de mensen ontspannen en vriendelijk, ze willen alles over de fietsen weten. Ik rijd op een Dürkopp racefiets uit 1924, een zeldzaamheid in die tijd. Geen versnellingsapparaat, geen achterrem. Het begon toen ik een foto zag van een renner uit mijn dorp. Daar sprak een sfeer uit, die wilde ik precies zo herbeleven. Het heeft me zeven jaar gekost de fiets te vinden en alle originele onderdelen. Alleen de houten velgen moesten natuurlijk nieuw gemaakt worden, oude zijn te broos om op te rijden. De beleving staat voor mij voorop. Hoe voelde een fietsrit, een wielwedstrijd toen aan? Ridders reden op de fiets naar de start en na afloop weer naar huis. Het was vroeger beslist zwaarder.”

**Sven Schepp (rechts, 44)
uit Wiesbaden (D)**

“Ik wilde altijd op een fiets rijden die gemaakt is in de omgeving van Frankfurt, waar de eerste Duitse fietsenbouwers gevestigd waren. Omdat ik een voorliefde voor de twintiger jaren heb, moest het er bovendien een uit die tijd zijn. Ik heb gekozen voor het merk Frischauf uit Offenbach. Dat was een op idealistische leest geschoeid bedrijf, een van de eerste die in de periode van het nationaal-socialisme gesloten werden. Dit is een toerfiets uit de tijd waarin mensen er samen op uittrokken, de natuur in. Daarom heb ik achterop een koffer, voorop een houder voor een regenjas. Het modernste aan deze fiets zijn de nieuwe banden. In de jaren twintig waren rode banden echt een mode-artikel. In die dagen was lang niet alles zo zwart en grijs als we nu denken, integendeel zelfs.”

‘Bepaalde droomfietsen, die wilde je beslist hebben’

Paul de Coninck (61) uit Soest (NL)

“Er zit heel veel ijdelheid bij al die fietsers. Nu ook in het hotel. Welke fiets neem ik vandaag, wat doe ik erbij aan? Voor deze Ronde heb ik gekozen voor een Franse Guillot, een vrij bijzondere fiets. Hij is net klaar. Ik draag er een shirt bij uit de jaren tachtig. Dat wringt een beetje, want de fiets is van begin jaren zeventig. Dan krijg je van die grappen onder vintage-rijders, of dit wel mag van de vintage-politie. Dit is het horloge van mijn vader, een Pontiac uit 1963. Dat draag ik heel bewust bij dit evenement, al klopt het net niet helemaal bij shirt en fiets. In de jaren tachtig heb ik veel gereden, ook wedstrijden. In die tijd had je bepaalde droomfietsen, die wilde je beslist hebben. De Olmo, de Gios Torino, de Alan. Op een gegeven moment is dat teruggekomen. Ik vind ze veel mooier dan de plastic fietsen in het moderne wielrennen. Er is zo’n ongelofelijke, artistiek verantwoorde collectie vintage-fietsen. Als je van mooie dingen houdt, wil je er gewoon een hebben. En voor je het weet heb je een collectie.

Vorige week heb ik in Italië nog een Bianchi gekocht. Wij spiegelen ons wel aan het oude peloton, maar zijn toch meer fun-rijders. Onderweg zijn er hapjes en drankjes, er wordt gedanst, je hebt binnen *no-time* een gesprek. Bij tochten op moderne fietsen zie je dat eigenlijk niet. Dat is aankomen, doorrammen en weer weg. Ik ben een nostalgicus, absoluut. Ik houd van de heroïek en de mooie verhalen.”

‘Als we klaar zijn moeten we terug de berg op’

**Erika Bastien (46)
uit Maarkedal (B)**

“De koers is voor ons altijd al een beetje belangrijk geweest. We wonen op de Eikenberg, daar passeert ook de Ronde. Vandaag proberen we de honderd kilometer af te leggen. We zijn wel getraind, maar met een oude fiets is het toch anders. We komen met de fiets hier naartoe, dat is maar vijf kilometer. Maar als we klaar zijn moeten we wel terug de berg op, dat is het na-deel als je boven woont. De kleding die ik draag is bij elkaar gezocht, een beetje retro-ogend. We fietsen graag retro-toertjes mee. Ik houd van het ganse gebeuren, dat iedereen enthousiast is, dat iedereen zich uitdost en er volledig voor gaat. Als je een paar retrorondes hebt gedaan, kom je ook dezelfde mensen weer tegen.”

**Johan de Rooze (47)
uit Maarkedal (B)**

“We hebben zelfs de Eroica in Engeland gereden. En we zijn van plan naar Italië te gaan. Leuke sfeer. De passie is begonnen met een vriend die verzamelaar is van oude fietsen en materialen, daar ben ik een beetje in meegegaan. Ik heb deze koerstrui twee jaar geleden gekocht. Ik draag deze, om mijn oude shirts niet te hoeven aandoen. Mijn verzameling bestaat uit allemaal oude wollen truien van de jaren zestig en zeventig. Sommige heb ik gekregen, andere kocht ik op rommelmarkten en bij retrokoersen als deze. Ik draag ze liever niet. De fiets gaat wel mee. Met deze is het echt nog aan de buis uw verzet verzetten. Soms lukt dat een keer niet. Ik denk dat dat vroeger in de koers ook was, dat ze niet in de juiste versnelling zaten. Nu schakelen ze zelfs elektronisch, de tijd staat niet stil. Wij gaan vandaag terug in de tijd, maar de wielrennerij van nu volg ik fanatiek. Bij de Ronde van Vlaanderen komen we allemaal samen met de burens. Dat is dan een echte Vlaamse kermis.”

RETROFIETSEN KAN DE HELE ZOMER NOG

De moeder aller retrokoersen is l'Eroica di Gaiole in Chianti, de tocht die sinds 1997 wordt verreden door de Toscaanse heuvels over de onverharde strade bianche. De lijst met soortgelijke evenementen, door heel Europa, groeit sindsdien met het jaar. Retrofietsen is een serieuze aangelegenheid. Een tocht kan alleen naar voldoening van iedereen verlopen als de deelnemers zich houden aan de richtlijnen, zoals geformuleerd op retrokoers.nl.

Een greep:

- De fiets is in goede technische staat en gepoetst.
- De fiets is van voor 1986.
- De fiets heeft pedalen met toeclips (voethaken) en geen versnellingen aan het stuur.
- De remkabels los boven het stuur langs.
- Geen bier voor of tijdens de wedstrijd.
- Liefst een wollen koerstrui en broek met witte sokken en zwarte schoenen.
- Ook in nuchtere toestand is het toegestaan zich te verkleden in koerskledij die zelfs uw grootouders ouderwets vinden.
- Benen moeten behaard zijn; dus ook geen stoppels
- De koers is bedoeld voor wielertoeristen, bij fraude volgt diskwalificatie.

De site geeft ook een overzicht van retrokoersen en -beurzen in Nederland en België.

Op **30 juni** is het Zuid-Limburgse heuvelland het decor van **Eroica Limburg**, waaraan dit jaar oudrenners als Joop Zoetemelk, Leo van Vliet, Johan Museeuw en Roger de Vlaeminck – geheel in stijl – zullen deelnemen. eroicalimburg.com

Fietsroutes in de Vlaamse Ardennen zijn te vinden op toerismevlaamseardennen.be

Bedrijven en groepen die in retrostijl en geheel verzorgd en begeleid door de Vlaamse Ardennen willen fietsen – huur van passende fiets en kleding inbegrepen – kunnen terecht bij bonaventure.be